

اشاره :

وقتی که خاتمی رئیس‌جمهور در سال ۷۶ با شعارهایی که توجه به جوانان درخشدنگی خاصی درمیان آنها داشت، به عرصه انتخابات وارد شد همگان در انتظار توجه ویژه به امر جوانان بودند، اما پس از گذشت ۶ سال به نظر می‌رسد همچنان سرنوشت جوانان در میان ابژه مشکلات احاطه شده‌یا شعارها به فراموشی سپرده شده است.

به نظر می‌رسد پرداختن به مساله جوانان در کشور ما که از نظر جمعیتی جز، جوانترین کشورهای دنیا محسوب می‌شود و براساس آمارهای موجود نسل جوان بیش از نیمی از جمعیت کشور ما را به خود اختصاص داده‌اند، از این رو توجه به این قشر از حساسیت و اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. از سوی دیگر عدم موفقیت‌ها در تامین حقوق قانونی جوانان و تحقق مشارکت‌های سیاسی و اجتماعی باعث نگر دیده که این قشر نسبت به حکومت و باورهای ملی خود هوشیارانه و آگاهانه عمل نماید، اگر چه رسیدن به این مرحله از مشارکت توجه جدی مسوولان را در این برهه از زمان می‌طلبد.

اکنون در مقابل معضل بزرگی که اجمالا از ناحیه تفاوت باورها و ذهنیات و روش‌های نسل جوان بانسل پیشین پیش آمده است نوع مواجهه مسوولان و موثران جامعه با آن از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است، با توجه به اینکه جمعیت جوان و نسل تازه نقش هر جامعه‌ای مشکلات اساسی و یا امیدهای آن جامعه را منعکس می‌سازد، اگر نتوانیم نسلی که بیشترین سلامتی و انرژی و نوآوری و خلاقیت آن را دارا می‌باشد با تمام احساسات و با تمام دغدغه‌ها و حساسیت‌های متعلقه حفظ نماییم و تغییرات طبیعی ایجاد شده در خواسته های نسل جوان را جدی نگیریم این نسل را از دست خواهیم داد. از این رو به منظور آشنایی خوانندگان با سیاست‌ها و برنامه‌های جدید سازمان ملی جوانان که حداقل در زمینه تعیین مشکلات نسل جوان و جلب توجه دستگاههای حکومتی به دغدغه‌های آینده‌سازان کشور مسوولیت بزرگی به عهده دارد. بر آن شدیم که گفت و گویی را با دکتر رحیم عبادی رئیس سازمان ملی جوانان که به تازگی بر مسند این سازمان جلوس کرده است، ترتیب دهیم که در زیر می‌خوانید:

امید جوانان به آینده و علاقه آنان به مشارکت در امور سیاسی و اجتماعی نسبت به آستانه دوم خرداد ۷۶ سیر صعودی داشته است یا نزولی؟ اگر کمتر شده دلایل آن چه می‌تواند باشد و در صورت بیشتر بودن چه آثار و علائمی در آن هویداست ؟

تحقیقات و مطالعات نشان می‌دهد که میزان مشارکت جوانان نسبت به سال‌های گذشته کاهش پیدا کرده ولی میل به مشارکت در جوانان همچنان بالاست، به علاوه امید به آینده هم تا حدودی متأثر از حوادث سال‌های اخیر شده است، ولی در مجموع بیش از ۷۰ درصد از جوانان نسبت به آینده دید

با سیاست اعتماد سازی به جوانان و بسترسازی برای مشارکت واقعی جوانان از طریق واگذاری مسوولیت منابع وامکانات به آنان می‌توانیم این اعتماد گذشته را بازگردانیم و مجددا انگیزه و شور و نشاط را برای جوانان در کشور فراهم کنیم

مثبت دارند ،بالاخص در بخش مشارکت‌های اجتماعی ۷۰ تا ۸۰ درصد علاقه‌مند به مشارکت هستند، ولی احساس می‌کنم زمینه‌ها و ظرفیت‌های مشارکت در کشور برای حضور جوانان فراهم نمی‌شود. مشارکت اجتماعی جزء خواسته‌های اصلی و جدی جوانان است، همانطور که می‌دانید کشور ما یک کشور جوان است و مطالبات اصلی جوانان هم اجتماعی است و جوانان علاقه‌مند هستند که در عرصه های اجتماعی به رسمیت شناخته شوند، به عبارتی در این زمینه نیازمند شکل‌گیری یک اقدام اجتماعی وسیع هستیم ، در حال حاضر حدود ۲۳ درصد جوانان در گروه سنی ۱۵ تا ۲۹ سال هستند و بالای ۶۳ درصد زیر ۲۹ سال سن دارند و مهمترین خواسته این گروه اجتماعی به رسمیت شناختن حقوق و مشارکت اجتماعی آنها و ایجاد سازو کار لازم برای موثر واقع شدن آنها در عرصه‌های مهم کشور و انقلاب می‌باشند.

میزان مشارکت عملی جوانان در امور سیاسی را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ شواهد نشان می‌دهد از دوم خرد ۷۶دیل میل به مشارکت جوانان در امور سیاسی کاهش داشته است.

مشارکت، یک امر دو جانبه است ، یعنی از یک طرف جوانان یامردم عامل مشارکت هستند، از طرفی دیگر حکومت ودولت بایستی بستر لازم را برای مشارکت عملی جوانان فراهم نماید. با توجه به مطالعات انجام شده شاید دلایل عمده پایین آمدن مشارکت جوانان ، عدم ضمانت اجرایی برای تحقق نظرات و آرای جوانان در عرصه‌های مختلف کشور و تمرکز کارهای اجرایی در حکومت و دولت باشد، همچنین نوع سیاستگذاری با عملکرد بخشی از حاکمیت که حاکی از نوعی سوءظن و بی‌اعتمادی به جوانان جامعه است بر پایین آمدن مشارکت جوانان تاثیر گذار بوده است. تمام این مولفه‌ها باعث گشته تا انگیزه مشارکت نسبت به گذشته کاهش پیدا کند.

در عین حال این به معنای از بین رفتن انگیزه‌ها نیست، اگر اقدامات عملی در جهت جلب اعتماد جوانان در کشور فراهم شود، به لحاظ بلوغ و هوشمندی نسل جوان جامعه بر تقویت این انگیزه می‌افزاید.

سازمان ملی جوانان برای تقویت این انگیزه چه اقدامات و چه برنامه‌هایی را پیاده خواهد کرد؟

یکی از نهادهایی که می‌تواند برای بالا بردن سطح انگیزه و اعتماد جوانان تلاش کند ، سازمان ملی جوانان است. به نظر من سازمان ملی در سه عرصه می‌تواند این بستر را فراهم کند.عرصه اول در تعامل با مجموعه نهادهای

حکومتی است که بیشتر باید تلاش کند نقش مدافع حقوق جوانان را در

عرصه‌های سیاستگذاری و برنامه‌ریزی و تصمیم گیری کشور فراهم نماید تا تعامل منطقی فی‌مابین خواسته‌های جوانان و اختیارات و مسوولیت‌های حکومت فراهم گردد.
ظرفیت سازی در دستگاه‌های اجرایی مرتبط با حوزه جوانان در کشور عرصه دیگری جهت بالا بردن سطح انگیزه جوانان برای سازمان ملی است. در حال حاضر، بیش از ۱۵ نهاد و سازمان دولتی، مرتبط با دولت در امور جوانان مسوولیت دارند و شورای عالی جوانان به عنوان عالی‌ترین مرجع ضامن تصمیمات و سیاستگذاری در بخش جلب مشارکت جوانان در امور اجرایی کشور است و خوشبختانه طی ۶ سال گذشته در دستگاههای مختلف همچون آموزش و پرورش، آموزش عالی و فرهنگ و ارشاد اسلامی این زمینه فراهم شد، اما به نظر می‌رسد ظرفیت‌ها و قابلیت‌های این حوزه‌ها بیش از نیاز جوانان جامعه نیست که باید در این جهت با توجه به تکالیف قانونی برنامه سوم توسعه اقدامات عملی ترا دنبال کنیم .

عرصه سوم و مهم‌ترین ماموریت‌هایی که توسط سازمان ملی جوانان انجام می‌شود، بسترسازی برای جلب مشارکت جوانان در سیاستگذاری، برنامه‌ریزی و اجرا، با همکاری جوانان می‌باشد، سازمان ملی هم باید برای جوانان و هم با جوانان برنامه‌ریزی کند.
یکی از ظرفیت‌های بسیار موثر وجود سازمانهای غیردولتی جوانان و تلاش در جهت توسعه تقویت و توانمندسازی این مجموعه برای نه‌ایزینه کردن امر مشارکت در جامعه است که خوشبختانه قدم‌های نهایی برداشته شده است که امیدواریم با رشد کمی‌وکیفی سازمان‌های غیردولتی جوانان در سطح کشور تقویت مشارکت پذیری را افزایش بخشد.

طبق تحقیقات به عمل آمده از سوی سازمان ملی جوانان ، ۹۱ درصد جوانان کشور در هر شرایطی مفتخر به ایرانی بودن خود هستند، بنابراین جای‌سوال است که این نظر سنجی درچه شرایطی صورت گرفته و همچنین تعداد نمونه‌ها ورده سنی آنها که حائز اهمیت است چگونه در این نظر سنجی لحاظ شده است؟

این تحقیق ملی درسال گذشته توسط سازمان ملی جوانان در نمونه‌ای با ۷۵۰۰۰ نفر در سطح کشور برای گروه سنی ۱۴ تا ۲۹ سال انجام شد. در واقع نگرش جوانان نسبت به ایرانی بودن بسیار مثبت است، حتی‌فارغ از مسائل ایدئولوژی، جوانان به هویت ملی خود در هر شرایطی افتخار می‌کنند و من شاخصه‌های این تحقیق را اعلام می‌کنم.

به نظر می‌رسد از بدو تاسیس سازمان ملی جوانان هیچ‌گونه اقدام عملی در جهت رفع مشکلات و معضلات اساسی جوانان صورت نپذیرفته‌است، آیا دربی ایجاد یک تحول سیاسی در امور جوانان نیستید در ضمن برنامه‌ها و سیاست‌های خود را درآستانه هفته دولت‌بیان کنید؟
به نظر من اینکه سازمان درعمل پاسخگو نبوده ناشی از ۳ دلیل است، اول اینکه سازمان ملی جوانان تازه تاسیس بوده، واقعیت این است که توقعات ایجاد شده نادیده گرفته شد، سازمان به استنادبه قانون برنامه‌سوم توسعه در شهریور ۱۳۷۹ تاسیس شد، در نتیجه ۳ سال از عمر سازمان می‌گذرد و سازمان کاملاً نوباست. دلیل دیگر ناشی از سوءتفاهم در ماموریت‌ها و وظایف سازمان بود که عموماً تاکید می‌شد که سازمان یک نقش ستادی و مطالعاتی دارد و مسوولیتی درقبال مسائل اجرایی برعهده ندارد. اما نقد جدی که می‌توان به‌عملکرد سازمان وارد کرد، در مجموعه ظرفیت‌ها و قابلیت‌های درون سازمان بود، با توجه به پیشینه‌ای که در خود سازمان وجود داشت و همچنین قانون برنامه سوم توسعه تکالیف مهمی که برعهده سازمان ملی گذاشته شد، این امکان را به سازمان داد که کار بیشتری انجام دهد. به علاوه ظرفیت‌های خوبی در کشور بعد از حضور

info @ AftabNews.Net

رئیس سازمان ملی جوانان :

اگر به نیازهای جوانان پاسخ ندهیم باید هزینه سنگینی بپردازیم

مشارکت سیاسی جوانان کاهش یافته اما میل به مشارکت همچنان بالاست

گفت و گواز : پریسا زنجانی

در خصوص برنامه های دیگر در دست اجرای این سازمان چه نظری دارید؟

تنظیم برنامه عملی‌یا ملی بخش دیگر فعالیت‌های ما را تشکیل خواهد داد که از این طریق بتوانیم در سطح کشور براساس چالش‌های مهم حوزه جوانان ، برای هر کدام از این چالش‌ها یک برنامه ملی تنظیم کنیم که در حال حاضر بحث هویت ، حقوق و مشارکت اجتماعی، اوقات فراغت جوانان، دسترسی عادلانه به آموزش، نظام وظیفه ، ازدواج ، مسکن و بحث رسانه و ارتباطات اجتماعی از جمله چالش‌های مهم حوزه جوانان است که البته در حال تنظیم برنامه ملی و عملی‌برای اقدام و پرداختن به این موضوعات هستیم و در این راستا یکی از بسترهایی را که برای آن فراهم کرده‌ایم، برنامه چهارم توسعه است که به طور جدی در این برنامه حضور خواهیم داشت و امیدواریم با ظرفیت سازی‌های قانونی که فراهم می‌کنیم، بتوانیم اقدامات عملی خود را در کوتاه مدت درحوزه جوانان شاهد باشیم.

میزان پایبندی جوانان به امور مذهبی و ارزش‌های پذیرفته شده

ملی‌را در چه حد ارزیابی‌می‌کنید و آیا اصولاً شما معیارهایی را که

عده‌ای برای سنجش میزان پایبندی مذهبی و اخلاقی جوانان معرفی می‌کنند قبول دارید؟

در مجموع با مطالعات و تحقیقاتی که انجام داده‌ایم هنوز نتوانسته‌ایم جمع‌بندی روشنی در این دوره ارائه دهیم، واقعیت این است که تحقیقات و مطالعاتی که انجام شد، بعضاً مورد ابهام، سوال و تردید است، همانظوری که مطلع هستید در نخستین جلسه شورای عالی جوانان با آقای خاتمی، شورای عالی مصوب کرد که یک بازنگری همه جانبه صورت گیرد، در ضمن تحقیقات گذشته از دوازده خوش بینانه و بد بینانه همراه بوده و هنوز نتوانسته است واقعیت میزان گرایش و التزامات دینی جوانان را نشان دهد. از سویی تحقیقاتی که انجام شده محل مناقشه بوده و چون تحقیقات مشابه نتایج متفاوتی را داده است به نظر می‌رسد نیازمند یک بازنگری جدی در این خصوص هستیم ، تحقیقاتی که در سازمان ملی جوانان درگذشته انجام شده، عمدتاً با نگاه مثبت بوده است، اما با تحقیقات مشابهی که در این مدت مقایسه کرده ایم فاصله معناداری وجود دارد.

در صورت امکان نظر صریح خود را اعلام نمایید.

وضعیت جوانان به لحاظ گرایش اعتقادی به مبانی دینی و مذهبی امیدوارکننده است ، اما در بخش التزام و مناسک و میزان و پایبندی عملی متغیر و در نوسان است و این میزان را از ۳۰ درصد تا ۸۰ درصد می‌توان متغیر دانست و در تلاش هستیم با تهیه گزارش ملی آنچه‌را که واقعیت است ، در ماههای آینده ارائه دهیم و تلاش‌های خوبی‌هم در این زمینه صورت گرفته است .

نظر شما در رابطه با مشکلات پیش روی جوانان چیست؟

شرایط جدیدی در جامعه ما ایجاد شده و رشد جمعیت تاثیر خود را در سال‌های آینده خواهد گذاشت، بدین معنی که در عین حالی‌که رشد جمعیت کشور در حد کمال به نرخ کمتر از ۷۳ رسیده است، اما نرخ رشد جمعیت در حوزه جوانی به ۲۷٫۷ درصد رسیده و این نرخ در گروه سنی بین ۲۰ تا ۲۴ سال به ۵۱ می‌رسد و به طور میانگین نرخ رشد جمعیت در گروه سنی ۱۵ تا ۲۹ سال طی سال‌های آینده ۲۱ است.

با توجه به اینکه جمعیت سنین پایین کاهش پیدا کرده ،اما در گروه سنی جوان ، جمعیت افزایش پیدا کرده است و در کنار این افزایش کمی‌در طی سال‌های گذشته به رغم همه فراز و نشیب‌هایی که در کشور داشته‌ایم ارائه خدمات در سطح کمی نظام به جوانان متوقف نشد، بلکه توسعه پیدا کرده است. فعالیت‌های عمومی، خدمات فرهنگی،

نباید فکر کنیم همه مطالبات جوانان سیاسی

و معترضانه نسبت به کلیت حکومت نظام است

گرچه جوانان نسبت به عملکرد حکومت انتقاد دارند

ولی در عین حال ناامید نیستند، ما بیستی این نیازها را

طبیعی و واقعی جلوه دهیم

ارتباطات جمعی، تعاملات و ارتباطات بین الملل توسعه پیدا کرده و در مجموع مولفه‌هایی‌که موجب افزایش شناخت جوانان نسبت به حقوق و مطالباتشان می‌شود خیلی سریع رشد کرده است.

در کنار این محدودیت‌ها و تنگناهای دو دهه انقلاب این فرصت را فراهم نکرده که ما بتوانیم نیازهای طبیعی جوانان را پاسخ دهیم. ۸۴ درصد جوانان از دسترسی به آموزش عالی اعم از دولتی و غیردولتی محروم هستند و بالطبع این یک مطالبه واقعی است که همه جوانان دوست دارند در عالی‌ترین سطح تحصیل کنند، وقتی امکانات و ملزومات کشور فراهم نیست در نتیجه ناامیدی و بلاکنلیفی برای جوانان ایجاد خواهد شد، همچنین تعدادکی که فارغ التحصیل شده‌اند و علاقه‌مند هستند در جایی شاغل شوند متأسفانه ظرفیت‌های کشور برای اشتغال محدود است و تناسب آن با نیازهای جوانان فاصله دارد.

امروزه ۸/۵ میلیون نفر جمعیت فعال در کشور وجود دارد که از این جمعیت ۶/۲ میلیون نفر شاغل و ۲/۳ میلیون نفر جوانانی هستند که شرایط دسترسی به شغل را دارند، اما از داشتن شغل محروم هستند در نتیجه شرایطی در کشور پیش می‌آید که به‌رغم تلاش‌های بسیارخوبی‌که تا حالا بالاخص در دولت خاتمی از جمله ایجاد سالانه ۷۰۰ هزار شغل که می‌توان به آن اشاره کرد اما نیاز جامعه متناسب با این عرضه نیست و به همین ترتیب در حوزه مسکن و ازدواج چنین مشکلاتی وجود دارد. **با توجه به همین توضیحات شما چه تمهیداتی برای پاسخگویی به مطالبات جوانان اندیشیده‌اید؟**

حتماً باید این تصور واقعی که مطالبات جوانان طبیعی است به جامعه عرضه شود و نبایستی این حقوق را نادیده بگیریم و بعضاً با نگاههای سیاسی آمیخته کنیم و همچنین نباید فکر کنیم این مطالباتی سیاسی و معترضانه نسبت به کلیت حکومت نظام است، گرچه جوانان نسبت به عملکرد حکومت انتقاد دارند ولی در عین حال ناامید نیستند، ما بایستی این نیازها را طبیعی و واقعی جلوه دهیم و باید قبول کنیم که اگر این نیازها را در زمان مقتضی مدیریت نکنیم، ممکن است منجر به بحران‌هایی در جامعه شوند که در آن صورت هزینه پرداختن این بحران‌ها بسیار سنگین است. در این راستا دوراه اساسی در پیش رو داریم، ابتدا اینکه این نیازها و مطالبات را به رسمیت بشناسیم و تلاش جدی برای پاسخگویی به این نیازها را انجام دهیم و دیگر اینکه با توجه به مقدرات و محدودیت‌های ما، باید صادقانه به خواسته‌های نسل جوان اعتماد کنیم و امید و اعتماد را به عنوان راهبرد اساسی در تعامل با جوانان پیشه کنیم .

خاتمی در سطح ملی برای پرداختن به امور جوانان فراهم شد، از این جهت استفاده از این ظرفیت‌ها و قابلیت‌ها به رغم تنگناها و محدودیت‌ها می‌تواند فرصت‌های جدیدی را برای پرداختن عملی به مسائل جوانان داشته باشد، از این منظر برنامه‌های عملی‌برای جوانان را در سه حوزه تبیین کردیم ، حوزه اول در خود سازمان ملی جوانان است که براساس مطالعات انجام شده چالش‌های اصلی مسائل حوزه جوانان دسته‌بندی شد و براساس این چالش‌ها برنامه عمل تنظیم شد و با توجه به ظرفیت‌ها و امکانات کشور باید بستر لازم جهت اجرای کامل این عمل فراهم شود که در این مسیر اولویت نخست، فعال کردن ظرفیت دستگاه‌های اجرایی مرتبط با حوزه جوانان در کشور و فعال نمودن شورای عالی جوانان به عنوان عالی‌ترین مرجع سیاستگذار در حوزه جوانان است. خوشبختانه در ماه گذشته اولین نشست بعد از پنج سال تشکیل شد و در شهریور ماه سال جاری دومین نشست را داشتیم که در این نشست برنامه عمل دولت جمهوری اسلامی برای پرداختن به مسائل جوانان ارائه شد و در یک افق ۲ ساله در قالب برنامه‌چهارم توسعه مجموعه‌ساز و کارهایی‌که در کشور

برای پرداختن به مسائل جوانان خواهد بود در این برنامه‌عمل ارائه شد. اولویت دیگر، تقویت ظرفیت‌های سازمان‌های غیردولتی جوانان در سطح کشور است.

کار در حوزه جوانان کار داوطلبانه اختیاری و براساس مشارکت و مداخله خود جوانان است که خوشبختانه NGOهای خود جوانان مناسب‌ترین ظرفیت‌برای پرداختن به این مسائل است. در حال حاضر بیش از ۱۱۰۰ سازمان غیردولتی جوانان به طور فعال و ثبت شده در سطح کشور که در عرصه‌های ملی و فرهنگی، اجتماعی، زیست‌محیطی و گردشگری کار می‌کنند تشکیل شده و ۲۵۰۰ سازمان غیردولتی جدید در حال شکل‌گیری است که البته با سیاست اعتماد سازی به جوانان و بسترسازی برای مشارکت واقعی جوانان از طریق واگذاری مسوولیت منابع وامکانات به آنان می‌توانیم این اعتماد گذشته را بازگردانیم و مجددا

انگیزه و شور و نشاط را برای جوانان در کشور فراهم کنیم، ضمن اینکه نباید صرفاً از سازمان ملی انتظار داشت که درحوزه جوانان به تنهایی پاسخگو باشد.

متولی اصلی مسائل جوانان سازمان ملی است، چون مسائل جوانان مسائل فرابخشی و ملی است همه ارکان دولت و حکومت بایستی همراهی‌کنند تا این مسائل حل شود. مسائل ملی، ظرفیتی ملی برای همکاری و پشتیبانی نیاز دارد و قطعاً سازمان ملی باید به‌عنوان نهاد متولی

هم زمینه مشارکت و هم ظرفیت‌های ملی‌را فراهم نماید و بتواند خود در مقام پاسخگویی‌باشند.

چه مدت زمان نیاز است تا سازمان سیاست‌ها و برنامه‌های پیشنهادی خود را پیاده کند؟

تحولات درحوزه جوانی سریع است، در عین حال ما بایدنگاهی به آینده داشته باشیم و نباید از برنامه‌های کوتاه مدت غفلت کنیم، در طول کمتر از ۲ ماهی‌که در این سمت مشغول به کار هستم شورای عالی جوانان را فعال کرده‌ام که می‌تواند در جهت بسیج و توانمندسازی و به‌کارگیری ظرفیت‌های کشور موثر باشد و براساس تفاهم صورت گرفته بارتیس‌جمهور ، جلسات شورا به صورت ماهیانه و حداکثر دو ماه یک بار تشکیل خواهد شد و قطعاً تشکیل چنین نهادی مرکب از عالی‌ترین مسوولان و نهادهای موثر در حوزه

جوانان می‌تواند موثر باشد.

بخش توانمندسازی سازمان‌های غیر دولتی را یک ماه است که شروع کرده ایم و امسال برای نخستین بار بیش از ۷۰درصد ماموریت‌های اوقات فراغت جوانان را به خود سازمان‌های غیردولتی واگذار کرده‌ایم و منابع مفیدی براساس آخرین آمار بیش از ۲/۵ میلیارد تومان برای تقویت و توسعه ماموریت‌های سازمان‌های غیر دولتی جوانان اختصاص داده‌ایم.